

องค์ความรู้จากการจัดการความรู้

เรื่องการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ

Systematic Literature Review

การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ (Systematic Literature Review) หมายถึง การรวบรวมผลลัพธ์ของงานวิจัยที่ผ่านมาในอดีต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนางานหรือหัวข้อวิจัยที่กำลังทำอยู่ในขณะนั้น โดยการรวบรวมผลลัพธ์จะต้องมีการทำอย่างเป็นระบบ โดยขั้นตอนในการทำสามารถแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอนใหญ่ๆ คือ ๑. การตั้งวัตถุประสงค์ในการทบทวนหรือการกำหนดคำถามที่ชัดเจน ๒. ระบุงานวิจัยที่เกี่ยวข้องหรือวรรณกรรมที่ต้องค้นหา ๓. การประเมินคุณภาพของวรรณกรรม ๔. สรุปผลลัพธ์จากหลักฐานเชิงประจักษ์ ๕. การวิเคราะห์และสังเคราะห์วรรณกรรม ซึ่งสามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

๑. การตั้งวัตถุประสงค์ในการทบทวนหรือการกำหนดคำถามที่ชัดเจน

คำถามหรือประเด็นในการศึกษาค้นคว้า จะต้องถูกกำหนดขึ้นอย่างชัดเจน และมีคำถามการวิจัยหรือคำถามในการศึกษาค้นคว้าอย่างตรงประเด็น อันจะนำไปสู่การวางแผนในการค้นหาวรรณกรรมได้ตรงประเด็นกับที่เราสนใจมากที่สุด ที่สำคัญจะต้องระบุขอบเขตให้ชัดเจนด้วย เช่น สนใจที่จะศึกษาในผู้ป่วยเบาหวานในระยะใดของโรค งานวิจัยที่ต้องการจะต้องทำการศึกษาในชุมชนเท่านั้น หรือ จะต้องเป็นงานวิจัยที่เป็นเชิงคุณภาพเท่านั้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของนักวิจัยแต่ละคน

๒. ระบุงานวิจัยที่เกี่ยวข้องหรือวรรณกรรมที่ต้องค้นหา

การค้นหาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่เราสนใจจะต้องมีการค้นคว้าเป็นอย่างดี ต้องมีการกำหนดคุณสมบัติของวรรณกรรมที่เราต้องการหรือไม่ต้องการไว้อย่างชัดเจน ก่อนที่จะลงมือในการค้นไม่ว่าจะค้นคว้าในระบบฐานข้อมูลหรือในห้องสมุด และระยะเวลาของวรรณกรรมนั้นๆ ก็มีความจำเป็นต้องกำหนดไว้ให้ชัดเจน เช่น เราต้องการวรรณกรรมที่ผ่านมาในระยะเวลาไม่เกิน ๑๐ ปี เป็นต้น คำสำคัญหรือ key word ที่ใช้ในการค้นหาจะต้องไม่จำกัด กล่าวคือ จะต้องใช้คำที่มีความหมายเดียวกันได้อย่างหลากหลาย เช่น หากเราต้องการค้นวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้ดูแล หรือ caregivers ในภาษาอังกฤษ เราอาจจะมีการใช้คำว่า family caregivers, primary caregivers, spousal caregivers เป็นต้น นอกจากนี้นักวิจัยควรค้นคว้างานที่ต้องการในวงกว้างมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยระบุชื่อของฐานข้อมูลที่เราใช้ จำนวนที่ฐาน และควรมี

การศึกษาค้นคว้าเอกสารตำรา งานวิจัย บทความวิชาการต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศเพื่อให้การทบทวนวรรณกรรมในครั้งนี้มีความครอบคลุมมากที่สุด

๓. การประเมินคุณภาพของวรรณกรรม

การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ การคัดเลือกผลงานวิจัยที่มีคุณภาพหรือมีมาตรฐานที่ดีจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่มีคุณค่า อันจะนำมาซึ่งประโยชน์ต่อชิ้นงานที่เราต้องการพัฒนาหรือศึกษาเป็นอย่างมาก ในทางปฏิบัติเราสามารถใช้อะไรที่มีอยู่ในการประเมินเพื่อคัดเลือกรวมที่ค่อนข้างจะมีความน่าเชื่อถือ กล่าวคือหากเป็นงานวิจัยก็อาจจะต้องการดูตั้งแต่ขนาดของกลุ่มตัวอย่างมีความสอดคล้องกับวิธีการดำเนินการหรือคำถามในการวิจัยหรือไม่ การใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลมีความเหมาะสมและถูกต้อง เป็นต้น โดยผู้วิจัย สามารถเลือกใช้อะไรที่มีอยู่ที่ได้มาตรฐานสากลมาใช้ในการประเมินงานวิจัยที่ได้มาแต่ละชิ้น

๔. สรุปผลลัพธ์จากหลักฐานเชิงประจักษ์

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการประเมินและคัดเลือกงานวิจัยที่มีคุณภาพมาเสร็จสิ้นแล้ว เพื่อให้ง่ายต่อการวิเคราะห์ เชื่อมโยงประเด็นระหว่างงานวิจัยแต่ละชิ้น การสรุปผลลัพธ์ที่ได้มาจากการค้นคว้าอาจจะสรุปอยู่ในรูปของตาราง ดังตัวอย่าง

ชื่อผู้แต่ง	ระเบียบวิธีวิจัย	กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่ม	เครื่องมือ	ตัวแปร	ผลการศึกษา
1.....					
2.....					
3.....					

อย่างไรก็ตามในการระบุหัวข้อของตารางนั้นขึ้นอยู่กับสิ่งที่นักวิจัยต้องการที่จะนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เป็นสำคัญ ภายใต้ประเด็นหรือวัตถุประสงค์หลักในการทำการทบทวนวรรณกรรมในครั้งนี้

๕. การวิเคราะห์และสังเคราะห์วรรณกรรม

การวิเคราะห์และสังเคราะห์วรรณกรรม นักวิจัยจะต้องมีทักษะในการเชื่อมโยง เปรียบเทียบ มีมุมมองที่กว้างขวางในการนำสิ่งที่ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรม มาสู่งานวิจัยที่เราากำลังศึกษา โดยสามารถที่จะ

อธิบายได้ว่า จากการทบทวนวรรณกรรมในประเด็นที่สนใจมีข้อค้นพบที่เด่นๆ อะไรบ้าง และข้อด้อยอะไร
ที่นักวิจัยสามารถนำมาใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้หรือครั้งต่อไปในอนาคต